Raadsvoorstel

Rijswijk

Datum besluit B&W	14 september 2021
Forumverg. d.d.	28 september 2021
Agendapunt nr.	13
Portefeuillehouder(s)	J.N. Besteman - Welzijn, Cultuur, Onderwijs & Wonen
Redacteur	C.J.M. Heijker - van Uffelen
Doorkiesnummer	(070) 326 11 48
Domein / Team	
Corsanummer	21.069600

Aan de Raad,

1. Onderwerp
   Integraal Huisvestingsplan 2021-2026

2. Voorstel
   Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2021-2026 vast te stellen

3. Inleiding
   De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. De gemeente heeft met de schoolbesturen in Rijswijk afgesproken een gedeelde visie op het scholenlandschap van de toekomst vast te leggen in een IHP. Het IHP bepaalt op basis van visie, gerichte analyse, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling de kaders waarbinnen de gemeente Rijswijk, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting. Het IHP bestaat uit een analyse van trends en ontwikkelingen, een inventarisatie van de huidige voorzieningen, afspraken over onderwijshuisvestingen en een financiële paragraaf en geeft op deze manier een vooruitblik op minimaal de komende 20 jaar.
   Op 10 november 2020 heeft u een presentatie gehad over het proces om tot een nieuw IHP te komen. Het proces hebben wij opgedeeld in vier fases: dataverzameling, uitgangspunten, uitvoeringsprogramma en besluitvorming. Na het uit laten voeren van een quick scan van de bestaande schoolgebouw ouder dan 20 jaar hebben wij input opgehaald bij de schoolbesturen.

   Proces
   Gezamenlijk met de schoolbesturen hebben wij een intensief traject gevolgd om te komen tot dit IHP.

   Total Cost of Ownership
   Tijdens het proces rond het IHP hebben de schoolbesturen de intentie uitgesproken om gezamenlijk met de gemeente de totale kwaliteit te realiseren. Daarbij streven de schoolbesturen ernaar een bijdrage aan de projecten te leveren volgens de principes van Total Cost of Ownership (TCO). Immers; als verantwoordelijke voor het onderhoud, exploitatie en gebruiker van de schoolgebouwen zijn de schoolbesturen ook gebaat bij de kwaliteitsambitie.
   De schoolbesturen hebben aangegeven dat zij voorzichtig zijn in het toezeggen van bijdragen aan TCO. Daarvoor zijn de volgende argumenten benoemd:
   - De aanzienlijke tekorten op de vergoeding voor materiele instandhouding;
   - De onzekerheid over het overheidsbeleid ten aanzien van de vergoeding voor materiële instandhouding;
   - De positieve effecten van één nieuw gebouw zijn benodigd voor de negatieve exploitatie van de gehele portefeuille;

- De hoogte van de onderhoudskosten voor ENG zijn nog onvoldoende gebenchmarkt.

Uiteraard geldt voor de gemeente ook dat zij meer moeten investeren dan wat zij ontvangen via het gemeentefonds. De gemeente verwacht dat de schoolbesturen op basis van gelijkwaardigheid bereid zijn om mee te investeren in de extra kosten ten opzichte van het bouwbesluitniveau.
De exacte hoogte van de bijdrage van beide partijen aan de totale kwaliteit wordt daarom nader bepaald bij de totstandkoming van businesscases in het uitvoeringsprogramma. Mocht TCO in de businesscases niet haalbaar blijken zullen gemeente en schoolbesturen zich gezamenlijk beraden over het afschalen van de kwaliteitsambitie of het eventueel faseren van projecten.
CO2 reductie
Het acteren op natuurlijke vervangingsmomenten conform dit IHP leidt tot een reductie van 44% CO2 in 2030 en 84% CO2 in 2050. Daarmee wordt de doelstelling voor 2030 gehaald. Op basis van de huidige inzichten en kengetallen zou voor 2050 nog 11% extra CO2-reductie noodzakelijk zijn. Een deel van de scholen wordt niet vervangen voor 2050, hier ligt dus nog en beperkte opgave in het verduurzamen van deze voorraad.

Kinderopvang
Over de scenario's in de termijn 0-5 jaar heeft afstemming plaatsgevonden met Kinderopvang Morgen omdat zij reeds zijn gevestigd bij of samenwerken met de scholen die in deze periode in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw. Kinderopvang Morgen heeft een inschatting gemaakt van de behoefte aan kinderopvang en BSO. Hier kan verder rekening mee worden gehouden in het uitvoeringsprogramma en de businesscases. Er kunnen hier verder geen rechten aan worden ontleend.

In het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) hebben de schoolbesturen en Kinderopvang Morgen hun reactie en advies op het IHP gegeven. Zij staan achter dit IHP, waardoor er ook draagvlak voor de uitvoering ervan is.

4. Beoogd effect

Het IHP 2021 – 2026 vormt het beleid op het gebied van onderwijshuisvesting voor de komende periode. Met het IHP geven wij invulling aan onze taak om voor adequate huisvesting voor het onderwijs te zorgen en houden en brengen wij de onderwijshuisvesting op peil. Het IHP biedt dan ook de basis voor toekomstige aanvragen van schoolbesturen voor voorzieningen onderwijshuisvesting. Hiermee voorkomen wij ad hoc aanvragen, maar bieden wij de schoolbesturen en onszelf een meerjarenperspectief dat inzichtelijk maakt welke maatregelen en investeringen er nodig zijn voor de komende jaren. Dit maakt ook een financiële planning voor de lange termijn mogelijk. Naar aanleiding van een landelijk voorstel voldoen wij met dit IHP ook aan de waarschijnlijk komende wettelijke verplichting een IHP te hebben als gemeente.
In aanvulling op de werkwijze (uitsluitend) op basis van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, voegt het IHP proactief onderwijshuisvestingsbeleid toe. In formele zin laat de gemeente hiermee zien op welke wijze zij haar zorgplicht, op grond van de taak die zij heeft in het voorzien van huisvesting voor het funderend onderwijs, wenst in te vullen. Het IHP:

- Stelt de gemeente en schoolbesturen in staat om op korte en lange termijn strategische keuzes te maken en proactief beleid te voeren.
- Biedt een meerjarenperspectief waarop het eigen (investerings-)beleid van de schoolbesturen kan worden afgestemd.
- Vormt het beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor de periode 2021-2041. Het IHP wordt elke 5 jaar herijkt, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de vragen en behoeften van dat moment.

In het IHP wordt ervoor gekozen om bij vervangende nieuwbouw uit te gaan van de bouw van energie neutrale scholen (ENG).

CO2 reductie
Het acteren op natuurlijke vervangingsmomenten conform dit IHP leidt tot een reductie van 44% CO2 in 2030 en 84% CO2 in 2050. Daarmee wordt de doelstelling voor 2030 gehaald. Op basis van de huidige inzichten en kengetallen zou voor 2050 nog 11% extra CO2-reductie noodzakelijk zijn. Een deel van de scholen wordt niet vervangen voor 2050, hier ligt dus nog en beperkte opgave in het verduurzamen van deze voorraad.

Ventilatie
Bij (vervangende) nieuwbouw wordt uitgegaan van Frisse Scholen B (norm voor luchtverversing en temperatuur). Een deel van de scholen wordt tijdens de looptijd van het IHP niet vervangen gezien de kwaliteit/bouwjaar. In het geval dat de scholen niet vervangen worden betekent dit dat het schoolbestuur vanuit haar eigen onderhoudsgelden de aanpassing van de ventilatie moet bekostigen. Momenteel is het mogelijk hiervoor subsidie (SUVIS) aan te vragen tot 30% van de kosten.

5. Argumenten
De gemeente is wettelijk verplicht om te zorgen voor voldoende onderwijshuisvesting in de gemeente. Om dit voor de komende jaren vast te leggen is besloten tot het opstellen van een IHP.

6. Kanttekeningen
Dit IHP is opgesteld onder de wet- en regelgeving zoals deze geldt op het moment van het opstellen daarvan. Echter, wet- en regelgeving is onderhavig aan voortschrijdend inzicht; zo ook de wetgeving met betrekking tot het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs in Nederland. Bij (substantiële) wijzigingen van bijvoorbeeld het genoemde stelsel, de Algemene Uitkeringen van het Gemeentefonds, de wijze van bepalen van normbedragen, wijzigingen ten aanzien van Bouwbesluit, energieakkoorden of enig andere substantiële ontwikkeling, kan het nodig zijn om dit IHP (op onderdelen) aan te passen aan de dan geldende realiteit en mogelijkheden

7. Financiën
De eerste projecten zijn opgenomen in het meerjarig investeringsplan voor de jaren 2022-2024 dat in november aan uw raad wordt voorgelegd. Het gaat daarbij om de vervanging van de openbare basisschool Steenvoordeschool met bijbehorend gymnastieklokaal voor een bedrag van € 8.016.187,00 uitbreiding van permanente huisvesting op basis van de leerlingenprognoses (2019) voor een bedrag van € 933.165,00 en de vervanging van de Gereformeerde basisschool De Akker en de Gereformeerde Scholengemeenschap met bijbehorend gymnastieklokaal voor een bedrag van € 10.912.915,00. Totaal een bedrag van € 19.230.116,00 voor de komende 5 jaar.

8. Vervolg
Na vaststelling van het IHP starten de gemeente en de schoolbesturen met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit vier hoofdonderdelen:

1. Programmering: Er wordt een programmering gemaakt voor de volgordelijkheid van de projecten. Denk aan beschikbare locaties, tijdelijke huisvesting en het bundelen van projecten op onderdelen zoals businesscases, programma’s van eisen, techniek en/of aanbestedingen.

2. Procesafspraken Programmaniveau: Het inrichten van een organisatie voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma (1e tranche), eisen aan businesscases, monitoring/evaluatie van projecten en borging van kwaliteit.
3. Procesafspraken Projectniveau: Het ontwikkelen van een uniforme wijze waarop gemeente en schoolbesturen samenwerken bij de realisatie van de projecten. Er worden gezamenlijk keuzes gemaakt over de mate van regie en autonomie van beide partijen van initiatief- tot realisatiefase. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het inbouwen van toets- en instemmingsmomenten voor de gemeente op het moment dat het schoolbestuur bouwheer is.
4. Opstellen Businesscases: Het opstellen van businesscases per project waarin projecten worden geconcretiseerd en geactualiseerd. De gemeente is opdrachtgever, maar gemeente en schoolbesturen zijn gezamenlijk betrokken bij de opdracht. De businesscase wordt gefinancierd vanuit het voorbereidingskrediet.

9. Communicatie
Het vastgestelde IHP wordt aan de schoolbesturen toegezonden.

10. Bijlagen
Integraal Huisvestingsplan gemeente Rijswijk 2021-2026

Burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester (wnd),
P.M. Schuit	mr.drs. G.A.A. Verkerk

Raadsbesluit

Rijswijk

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 12 oktober 2021
Gelezen het voorstel van
d.d. 14 september 2021, nr. 21 059

B E S L U I T :

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2021-2026 vast te stellen

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van 12 oktober 2021

De gemeenteraad,

de griffier,	de voorzitter,
J.A. Massaar, bpa	mr.drs. G.A.A. Verkerk